เรียนรู้มารยาทการทำธุรกิจ(business etiquette)ในประเทศเขมร

การต้อนรับและการทักทาย

การแสดงการต้อนรับในเขมรนั้นขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ ลำดับชั้น อายุระหว่างบุคคล โดยปกติการต้อนรับทำได้ด้วยการก้มและพนมมือที่ระดับอกที่เรียกว่าสมภาส โดยทั่วไปยิ่งยกมือสูงเท่าใดและยิ่งก้มลงมากเท่าไหร่ก็เป็นการแสดงความเคารพมากขึ้นเท่านั้น คนเขมรใช้สมภาสในการกล่าวต้อนรับและแสดงความเคารพ ในการกล่าวต้อนรับ เป็นการไม่สุภาพหากไม่สมภาสตอบ ซึ่งเท่ากับว่าปฏิเสธที่จะจับมือทักทายกันตามธรรมเนียมวัฒนธรรมของชาวตะวันตก ในปัจจุบันชาวเขมรได้ปรับแนวปฏิบัติให้เป็นแบบตะวันตกที่มีการจับมือทักทายกันแต่ต้องระวังอย่าจับแน่นเกินไปเพราะจะถูกดูว่าเป็นคนก้าวร้าว ถ้ากรณีเป็นผู้ชายต้องติดต่อกับสตรี ท่านต้องคอยสังเกตว่าเธอจะยื่นมือมาก่อนเพื่อให้เราจับมือทักทายโต้ตอบหรือไม่ เพราะสุภาพสตรีชาวเขมรส่วนใหญ่มักจะยึดติดอยู่กับการทักทายต้อนรับแบบเดิมๆและไม่เต็มใจที่จะจับมือทักทายเนื่องด้วยชาวเขมรไม่คุ้นเคยกับการสัมผัสโดยเฉพาะกับเพศตรงกันข้าม กฎที่ง่ายที่สุดก็คือแสดงการต้อนรับด้วยสิ่งที่เราได้รับจากคู่ค้า อนึ่งการสบตากันไม่ว่ากับหญิงหรือชายต้องระมัดระวังให้มีน้อยที่สุด

สังคมเขมรเป็นสังคมแห่งชนชั้น การให้ความเคารพและความนบนอบเป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติต่อผู้ที่อาวุโสมากที่สุดเสมอ ในกรณีที่มีการพบกันเป็นกลุ่มท่านจะได้รับการแนะนำให้รู้จักกับบุคคลที่มีตำแหน่งสูงสุด ในทำนองเดียวกันเราต้องให้ผู้ที่อาวุโสที่สุดของฝ่ายเราเป็นผู้กล่าวทักทาย ในกรณีที่ท่านไปเป็นกลุ่ม ท่านต้องแนะนำบุคคลตามตำแหน่งของเขาเพื่อที่ทางฝ่ายเขมรจะได้เข้าใจในความสำคัญของแต่ละบุคคลในกลุ่ม

การแลกเปลี่ยนนามบัตร

หลังจากมีการกล่าวแนะนำกันในเบื้องต้น ก็จะมีการแลกเปลี่ยนนามบัตรกัน หากเป็นไปได้ให้ท่านแปลอีกด้านหนึ่งของนามบัตรของท่านเป็นภาษาเขมร นำส่งนามบัตรโดยแสดงด้านที่เป็นภาษาเขมรเพื่อที่คู่ค้าฝ่ายเขมรจะได้สามารถอ่านได้ ใช้มือข้างขวาหรือทั้งสองมือเมื่อยื่นส่งหรือรับนามบัตร และท่านต้องปฏิบัติต่อนามบัตรที่อยู่ในมือเช่นที่ท่านต้องการแสดงการปฏิบัติต่อบุคคลผู้เป็นเจ้าของนามบัตร

การประชุมพบปะกันทางธุรกิจ

การประชุมพบปะกันจะไม่ยึดติดกับกำหนดเวลาหรือวาระการประชุมใดๆ ประเด็นต่างๆอาจมีการหยิบยกขึ้นต่างหากหรือปะปนกับเรื่องอื่นๆ เป็นที่เข้าใจว่าเรื่องบางเรื่องที่ตกลงกันได้แล้วอาจมีการเอ่ยถึงอีก การประชุมจะดำเนินต่อไปเรื่อยๆจนกระทั่งผู้เข้าประชุมมีความรู้สึกว่าได้มีการครอบคลุมหัวข้อทุกอย่างไว้แล้ว

การสร้างความสัมพันธ์หรือการสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจซึ่งกันและกันเป็นสิ่งสำคัญ ดังนั้นท่านต้องให้เวลาเพื่อที่จะทำความรู้จักกับคู่ค้าของท่าน ในตอนเริ่มประชุมอาจมีการคุยเรื่องเบาๆกัน และโปรดเข้าใจว่าคนเขมรเป็นนักสื่อสารทางอ้อมตัวยง ภาษากายก็เป็นสิ่งสำคัญที่ท่านต้องคอยสังเกต และท่านต้องพยายามตีความหมายที่ซ่อนเร้นให้แตก

ชาวเขมรจะให้ความสำคัญกับการรักษาหน้า ดังนั้นในกรณีที่เขาไม่เห็นด้วยกับใครเขาจะนิ่งเงียบมากกว่าที่จะพูดวิจารณ์ออกมา คนเขมรชอบให้มีการนำเสนอความคิดขึ้นมาอย่างสุภาพแล้วรอให้ผู้อื่นกล่าวแสดงความเห็น สไตล์การสื่อสารที่เร่งรัด สร้างความกดดัน หรือพูดโอ้อวดจะก่อให้ทุกอย่างสะดุดลง การแสดงอารมณ์เป็นพฤติกรรมที่สร้างผลลบ การแสดงความโกรธ ความไม่อดทนหรือ ความหงุดหงิดควรจะมีการซ่อนไว้เพราะอาจจะนำไปสู่การเสียหน้าอย่างเปิดเผย และถูกถือเป็นสัญลักษณ์แสดงความอ่อนแอหรือการขาดมารยาทที่ดี

การยิ้มในเขมรมีได้หลายความหมายขึ้นอยู่กับสถานการณ์ อาจหมายความว่าเขาไม่เข้าใจสิ่งที่เราพูด เกิดประหม่าหรือแม้กระทั่งเกิดความรู้สึกรำคาญ

หากมีการนัดพบปะกัน การตรงต่อเวลามีความสำคัญ การไปถึงช้าเท่ากับเป็นเหมือนเราไม่ได้ให้ความนับถือบุคคลที่เราจะไปพบ ความถ่อมตัวและความนอบน้อมเป็นลักษณะเฉพาะทางวัฒนธรรม ดังนั้นการกล่าวคำยกย่องสรรเสริญจะได้รับการกล่าวทักท้วงจากฝ่ายเขมร หลีกเลี่ยงการพูดโดยความคึกคะนองเพราะจะถูกตีความได้ว่า กำลังกล่าววาจาโอ้อวด

การให้ของขวัญ

การให้ของขวัญจะกระทำในโอกาสปีใหม่ของชาวเขมร วันเกิดไม่ได้ถือเป็นเหตุการณ์สำคัญเหมือนอย่างในตะวันตกและคนรุ่นก่อนๆ อาจไม่ทราบวันเกิดของตน เมื่อเป็นเช่นนี้คนเขมรจะไม่ได้มีการฉลองวันเกิดเหมือนกับวัฒนธรรมของชนชาติอื่น ในกรณีได้รับเชิญไปทานข้าวที่บ้านใครก็ตาม ท่านสามารถนำของขวัญเล็กๆคิดมือไปด้วย และอย่าลืมนำผลไม้ที่ดูสวยงาม ของหวาน ขนมอบหรือดอกไม้ติดตัวไปด้วย ในเขมรงดเว้นการให้มีดเป็นของขวัญเพราะถือเป็นการตัดความสัมพันธ์ ในการห่อของขวัญควรจะห่อด้วยกระดาษสีสดใส และอย่าห่อด้วยกระดาษสีขาว เพราะเป็นสีแห่งความโศกเศร้า เวลาให้ของขวัญใช้มือทั้งสองข้าง เวลารับของขวัญจะไม่มีการเปิดของขวัญออกดู

ส่วนของศีรษะ

คนเขมรถือว่าศีรษะเป็นส่วนที่สูงที่สุดของร่างกายและเป็นจุดศูนย์กลางของสติปัญญา ศีรษะเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ดังนั้นการสัมผัสหรือตบศีรษะคนอื่นถือเป็นการดูหมิ่นอย่างแรง ในทางตรงกันข้าม เท้าถือเป็นส่วนที่ต่ำที่สุดในร่างกานและไม่สะอาด

การเข้าวัดและการปฏิบัติต่อพระสงฆ์

ก่อนเข้าวัดท่านต้องถอดรองเท้าหรือเกี๊ยะออกไม่ว่าท่านจะมีฐานะทางสังคมสูงประการใดก็ตาม ไม่ยกเว้นแม้แต่กษัตริย์ ในการเข้าวัดแขกผู้มาเยือนต้องแต่งตัวให้เหมาะสม ผู้ชายควรสวมใส่เสื้อเชิ้ตและกางเกงขายาว และต้องไม่ใส่กางเกงขาสั้นหรือไม่สวมเสื้อ สุภาพสตรีต้องไม่ใส่กระโปรงสั้น คอลึกหรือเสื้อผ้าที่เปิดเผยเนื้อหนังมากเกินไป หรือใส่เสื้อผ้าที่สีฉูดฉาดหรือฉีดน้ำหอมมากเกินไป ภายในวัด ผู้มาเยือนต้องคุกเข่า สมภาส

และก้มลงกับพื้นสามครั้ง สุภาพสตรีต้องไม่สัมผัสพระสงฆ์ ถ้าต้องการถวายสิ่งใดต้องวางไว้ในที่ซึ่งท่านหยิบถึง ต้องไม่ถวายของให้ท่านโดยตรง ข้อห้ามนี้ใช้กับผู้เป็นมารดาของสงฆ์ด้วย พระสงฆ์จะนั่งบนอาสน ในกรณีที่ไม่มีอาสนหรือที่นั่งที่ยกสูงท่านอาจนั่งบนพื้นหรือเสื่อ แต่ต้องนั่งบนหมอนหรือผ้าที่พับไว้อันเป็นการแสดงว่าอยู่ในที่ๆสูงกว่า แขกผู้มาเยือนต้องนั่งพับเพียบเมื่อพระสงฆ์นั่งลง อย่ายืนพูดกับพระที่นั่งอยู่ เพราะเป็นการแสดงความไม่เคารพนับถือ และรูปปั้นพระพุทธรูปไม่ว่าจะอยู่ในสภาพดีหรือทรุดโทรมเพียงใดก็ตามถือเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ต้องไม่สัมผัสท่านหรือยืนบนแท่นบูชา อาหารที่เตรียมถวายพระต้องไม่แอบชิมก่อนท่านฉัน

มารยาทในการรับประทานอาหาร

มารยาทในการรับประทานอาหารเป็นพิธีรีตองพอสมควร ถ้าไม่มั่นใจให้สังเกตและทำตามที่ผู้อื่นทำ ถอดรองเท้าก่อนเมื่อจะเข้าไปในบ้านหรือภัตตาคาร กล่าวทักทายทุกคนเมื่อไปถึง เริ่มจากผู้ที่อาวุโสกว่าและรอจนกว่าจะได้รับการบอกกล่าวให้นั่งเนื่องจากผู้อาวุโสจะถูกจัดให้นั่งเป็นอันดับแรกและในทำนองเดียวกันผู้อาวุโสที่สุดจะเป็นผู้ที่เริ่มต้นรับประทานอาหารก่อนเพื่อน ดังนั้น อย่าเริ่มทานจนกว่าผู้อาวุโสที่สุดจะเริ่มก่อน และในบรรยากาศของการสังสันทางสังคมเช่นนี้ต้องไม่เอ่ยปากคุยเรื่องธุรกิจ เจ้าภาพจะพาท่านไปยังเก้าอี้ที่จัดไว้ล่วงหน้า เมื่อท่านนั่งลงเป็นไปได้มากว่าท่านจะได้รับการต้อนรับด้วยตะเกียบและสิ่งละอันพันละน้อยอื่นๆ บางครั้งโดยเฉพาะในภัตตาคารที่ใช้ต้อนรับแขกชาวต่างชาติจะจัดส้อม ช้อน และมีดไว้ให้ แต่ในบ้านหรือภัตตาคารท้องถิ่นท่านจะได้แค่ตะเกียบและบางทีก็ช้อนด้วย ตะเกียบมีไว้สำหรับรับประทานอาหาร (ระวังอย่าใช้ตะเกียบจิ้มปักลงไปบนข้าวเพราะเป็นสัญลักษณ์แห่งความตาย) และช้อนมีไว้รับประทานซุป ถ้าท่านได้รับช้อนและซ่อม ให้ใช้มือขวาถือช้อนและมือซ้ายถือส้อมโดยใช้ส้อมเกลี่ยอาหารไว้บนช้อน

เมื่ออาหารมาถึงจานจะถูกวางไว้กลางวงโต๊ะ การเสิร์ฟและรับประทานอาหารจะเริ่มตามลำดับของเกียรติ(ผู้ชายจะถูกเสิร์ฟก่อนตามด้วยผู้หญิง) ดังนั้นอย่าเริ่มต้นจนกระทั่งเจ้าภาพบอกให้ท่านเริ่มได้ ถ้าท่านเสิร์ฟอาหารสำหรับตัวท่านเอง พึงระวังอย่าให้ช้อนกลางสัมผัสกับจานของท่านเพราะถือว่าไม่ถูกหลักอนามัย ในบรรดาอาหารเหล่านั้นอาจจะเป็นซุปและอาหารพวกแป้งซึ่งปกติมักจะเป็นข้าว อาหารหรืออะไรก็ตามที่เสิร์ฟด้วยโถจะใช้วิธีรับประทานโดยดึงโถเหล่านั้นมาใกล้กับปากของท่าน เมื่อเป็นเช่นนี้เป็นที่คาดไว้ว่าท่านจะต้องเอามือทั้งสองข้างไว้บนโต๊ะตลอดเวลา แม้กระทั่งวางข้อศอกของท่านไว้บนโต๊ะก็เป็นสิ่งที่กระทำได้ เมื่อรับประทานเสร็จแล้วท่านต้องรับประทานทุกอย่างในจานและในโถของท่านให้หมดเพราะการเหลือเศษอาหารทิ้งไว้ถือว่าเป็นการสิ้นเปลืองและหยาบคาย

เมื่อทานเสร็จแล้วท่านต้องวางตะเกียบไว้บนโถข้าวหรือวางไว้ตรงที่วางตะเกียบข้างๆ ถ้าท่านมีส้อม ช้อน และมีดให้วางสิ่งเหล่านี้ไว้บนจานเพื่อแสดงว่าท่านรับประทานเสร็จแล้ว

ถ้าท่านไปทานที่ภัตตาคารท่านอาจจะต้องเดินไปที่แผนกคิดเงินและจ่ายค่าอาหารเนื่องจากพนักงานเสิร์ฟจะไม่นำบิลเก็บเงินมาที่โต๊ะของท่านเพราะถือว่าหยาบคาย ในภัตตาคารที่บริการชาวต่างประเทศจะมีการคิด service chargeรวมอยู่ด้วย 10% ถ้าในบิลไม่แสดง service charge ให้ท่านวางเงินไว้บนโต๊ะสัก 5-10% ของมูลค่าในบิล

มารยาทในการไปเยือนบ้านชาวเขมร

แขกที่มาเยือนจะต้องถอดรองเท้าออกก่อนเข้าไปในบ้าน ชาวกัมพูชาจะถอดรองเท้าแม้เจ้าภาพจะบอกว่าไม่ต้องถอด นี่เป็นการแสดงการให้เกียรติกันอย่างหนึ่ง หากสวมหมวกควรถอดหมวกออก ชาวเขมรใส่หมวกเพื่อกันแดดกันฝนมากกว่าใส่ตามสไตล์การแต่งตัว ดังนั้นถือเป็นการไม่นับถือกันหากใส่หมวกในบ้าน ชาวเขมรจะเสิรฟน้ำดื่ม ชา หรือน้ำผลไม้ให้กับแขก หรือบางทีอาจรวมถึงอาหารอีกด้วยเพื่อเป็นการให้เกียรติกับเจ้าภาพ แขกต้องสนองตอบด้วยการรับสิ่งของเหล่านั้น แม้จะเพียงเพื่อจิบหรือรับประทานสักเล็กน้อยก็ตามที บ้านบางบ้านจะต้อนรับแขกด้วยเตียงหรือเสื่อ ในกรณีเช่นนั้น แขกผู้มาเยือนต้องนั่งพับเพียบ ไม่นั่งขัดสมาธิหรือยืดขา

การให้ความเคารพแก่ผู้อาวุโส

ผู้ที่อ่อนเยาว์กว่าต้องสมภาสผู้อาวุโสก่อนเสมอ ตัวอย่างเช่น แขกต้องสมภาสเจ้าบ้านที่อาวุโสก่อนเข้าบ้าน แต่เจ้าบ้านที่อ่อนวัยกว่าต้องสมภาสแขกที่มาเยือนและมีอาวุโสกว่า ผู้ที่อ่อนวัยกว่าไม่ควรนั่งอยู่ในระดับสูงกว่าผู้ที่อาวุโสกว่า ที่นั่งสำหรับผู้อ่อนวัยกว่าควรจะอยู่ในระดับเดียวกันหรือต่ำกว่าของผู้อาวุโส การนั่งสูงกว่าผู้อาวุโสถือเป็นเรื่องผิดมารยาทและหยาบคาย หลายบ้านในเขมรใช้เสื่อ เก้าอี้ หรือเบาะนั่ง ถ้าผู้อาวุโสนั่งบนเสื่อ เป็นการไม่สุภาพที่ผู้อ่อนวัยกว่าจะนั่งบนเก้าอี้ถึงแม้จะได้รับการบอกกล่าวให้นั่ง เวลานั่งบนเสื่อ ผู้อ่อนวัยกว่าควรจะงอเท้าและนั่งพับเพียบโดยเอาเท้าไว้ด้านข้างหันปลายเท้าไปด้านหลัง หากนั่งบนเก้าอี้ ผู้อ่อนวัยกว่าควรไม่นั่งไขว่ห้างหรือกระดิกขา

เวลาเดินข้างหน้าหรือผ่านผู้ที่อาวุโสกว่า ผู้อ่อนวัยกว่าควรก้มเพื่อเป็นการแสดงความนับถือ ยิ่งต้องแสดงความนับถือมากเท่าใดก็ยิ่งจะต้องก้มลงมากเท่านั้น เวลารับหรือส่งของกับผู้อาวุโสกว่า ผู้อ่อนวัยกว่าต้องใช้มือทั้งสอง สำหรับผู้อาวุโสอาจใช้มือเดียว ไม่ควรสัมผัสหรือตบศีรษะของผู้อาวุโส พ่อแม่ผู้ปกครองชาวเขมรมักจะบอกลูกหลานของตนไม่ให้ไปสัมผัสหรือตบศีรษะของบุคคลอื่นเพราะถือเป็นบาป เวลายืนหรือตั้งท่าถ่ายรูป ผู้อ่อนวัยกว่าต้องไม่เอามือวางไว้บนไหล่ของผู้อาวุโส เพราะถือเป็นการหยาบคาย เวลาพูดท่านต้องเอาหมวกออกและอย่าเอามือล้วงกระเป๋า

เรื่องละเอียดอ่อน

คนแขมรจะยิ้มหรือหัวเราะในเหตุการณ์ที่เป็นได้ทั้งแง่บวกและลบ และท่านไม่ควรด่วนทึกทักเอาว่าเป็นการแสดงการมีความสุข ความเห็นพ้องต้องกัน ความขบขัน ความตะขิดตะขวงใจหรือหัวเราะเยาะ แต่ท่านควรใส่ใจที่จะตีความการยิ้มหรือหัวเราะเหล่านั้นเพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดความเข้าใจผิด

คนเขมรโดยธรรมชาติจะเป็นคนขี้อายโดยเฉพาะผู้หญิง อนึ่งท่านต้องเข้าใจว่าคนเขมรได้ผ่านความยากลำบากและความรุนแรงของอดีตสงครามที่ไร้ปราณี คนเขมรจำนวนมากมีอาการป่วยทางจิตเรื้อรังแต่โดยวัฒนธรรมไม่คุ้นเคยกับการเปิดอกหรือสนทนาพาทีเกี่ยวกับความรู้สึกของพวกเขา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มผู้ชายเพราะพวกเขาคิดไปว่า มันทำให้พวกเขาดูเป็นคนอ่อนแอ ในสายตาพวกเขาคนป่วยทางจิตมีความหมายเท่ากับคนที่บ้า การถูกตีตราหน้าว่าบ้าเป็นรอยบาปที่เลวร้าย ดังนั้นคนเขมรจะไม่เต็มใจหากต้องพูดถึงประสบการณ์ที่ยากลำบากและอาการป่วยใดๆ

ชาวเขมรจะเกรงกลัวยำเกรงพวกผู้มีอำนาจ โดยวัฒนธรรมแล้วจะมีการปลูกฝังในครอบครัวตั้งแต่เด็ก ที่บ้านลูกๆต้องไม่อวดดีกับบิดามารดา ที่โรงเรียนนักเรียนต้องไม่ก้าวร้าวกับครูบาอาจารย์ สังคมชาวเขมรจะมีลักษณะผู้ชายเป็นใหญ่ การแสดงความเชื่อฟังเป็นคุณค่าที่ต้องปฏิบัติ ชาวเขมรเคยถูกปกครองโดยผู้นำที่ใจดี โหดร้ายหรือแม้กระทั่งชาวต่างชาติ ผู้กล้าท้าทายอำนาจของผู้ปกครองจะได้รับโทษหนักในทันที ความกลัวเหล่านี้ถูกปลูกฝังในคนเขมรจำนวนมากมาตลอดช่วงอายุขัยของพวกเขา

และเพื่อให้เกิดความคุ้นเคยและทำความรู้จักกันได้เร็วขึ้น บางครั้งก็จำเป็นที่เราควรเรียนรู้ภาษาเขมรเบื้องต้น เพื่อให้ชีวิตการดำเนินธุรกิจในเขมรเป็นไปอย่างราบรื่นและคล่องตัว

เรียนรู้ภาษาเขมร			
ความหมายภาษาอังกฤษ	ออกเสียงภาษาอังกฤษ	ออกเสียงภาษาไทย	ความหมายภาษาไทย
Good Morning	Ah Run Soou Sdei	อรุณซัวซไดย	สวัสดีตอนเช้า
Good Afternoon	Ti Via Soou Sdei	ติเวีย ซัว สไดย	สวัสดีตอนบ่าย
Good Evening	Say Yaon Soou Sdei	ซา ยอน ซัว สไดย	สวัสดีตอนเย็น
Good Night	Reat Trei Soou Sdei	เรีย ตเรย ซัว สไดย	ราตรีสวัสดิ์
Hello	Joom Reab Soou	จุม เรียบ ซัว	สวัสดี

Hi.	Soou Sdei	ซัวซ์ไดย	สวัสดี
How do you do ?	Joom Reap Soou.	จุม เรียบ ซัว	สวัสดี
Thank you	Or-Kun	ออกุน	ขอบคุณ
How are you	Niak Sok Sah bay Jee Teh?	เนียะ สุข สบาย เจีย เต	คุณสบายดีหรือ?
Excuse me,please	Som Tohs	ซม โตะฮ	ขอโทษ
You are welcome	Meun Ai The	เม้น เอย เต	ด้วยความยินดี
Goodbye	Lia Seun Haeay	เรียนซันเฮย	ลาก่อน

Contribution this issue: ดร. ดนัย ปัตตพงศ์*

* ผู้แต่ง/เจ้าของ Statistics Talks(70+ issues) เอกสารวิชาการด้านการวิจัยและสถิติประยุกต์ที่นำเสนอเครื่องมือทางสถิติเพื่อการวิจัยในระดับปริญญาโท เอก ตลอดจนตัวอย่างของการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

* ผู้พัฒนา FINALYSIS... a dedicated software สำหรับให้บริการนักธุรกิจที่ต้องการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางการเงินของโครงการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์(บ้านจัดสรร/จัดสรรที่ดินเพื่อการอุตสาหกรรม/อาคารชุด/อาคารสำนักงานให้เช่า) โรงแรม โรงพยาบาลเอกชน ห้างสรรพสินค้า โรงงานน้ำตาล โรงงานกระดาษ โรงไฟฟ้าชีวมวล ฯลฯได้เห็นตัวเลขก่อนโครงการเกิด หลีกเลี่ยงความผิดพลาดเป็นร้อยเป็นพันล้านหากเกิดการลงทุนจริง (กำหนด DEBUT 1 เมษายน 2569)

* ผู้แต่งหนังสือ" การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางการเงินและการจัดวงเงินเครดิตของโครงการลงทุน " ประกอบด้วยตัวอย่างของธุรกิจจริงที่ไม่เปิดเผยชื่อนับ 100 บริษัท ครอบคลุมอุตสาหกรรม 24 อุตสาหกรรม

* Co-developer ซอฟแวร์ en◉gex◉cel® สำหรับใช้ทดสอบ/เรียนรู้ศัพท์ (ประกอบด้วยแบบฝึกหัดและเฉลยกว่า 90 บทครอบคลุมศัพท์ระดับ SAT/IELTS/TOEFL กว่า 12,000 คำ) และไวยากรณ์อังกฤษ (ประกอบด้วย แบบฝึกหัดและเฉลยกว่า 160 บทหรือกว่า 10,000 ข้อครอบคลุมเนื้อหาระดับอุดมศึกษาและTOEFL) มาพร้อมกับไฟล์เสียง/ไฟล์ข้อมูล/ฯลฯ อีกมาก (กำหนด DEBUT 1 เมษายน 2569)

email: dpattaphongse@gmail.com